

ابزار

طراحی تکالیفی بر مبنای هوش ها و تفاوت ها

در فرایند تدریس ابزارهای گوناگونی برای نیل به اهداف آموزشی وجود دارد و تکلیف یکی از عواملی است که موجب تثبیت یادگیری می شود. بنابراین، ارائه تکالیف سنتی و قدیمی که بیشتر به رونویسی تأکید دارد با فرایند ارزش یابی توصیفی امروز هم سو نیست.

تفاوت های فردی در دانش آموزان نیاز به ارائه انواع تکلیف را ضروری می سازد. بنابراین، با بررسی کتاب های خوانداری، نوشتاری، راهنمای معلم و نیز مطالعه کتب ارزش یابی کیفی و توصیفی و مطابق نظریه های هوش های چندگانه بر آن شدم تا تکالیفی را برای فارسی پایه سوم ابتدایی طراحی کنم که با ارائه آن ها به دانش آموزان اهداف زیر محقق شود:

الف. توجه به تفاوت های فردی

ب. توجه به هوش های چندگانه

ج. صرفه جویی در وقت آموزگار برای ایجاد تنوع در تکالیف و همین طور به نتیجه رسیدن فعالیت هایی در رشد سواد خواندن.

د. صرفه جویی در وقت کلاس، دانش آموز و برگه های آن ها در درج تکلیف شب. بدین ترتیب که انواع

تکالیف در برگه های شماره گذاری

شده و در ابتدای سال به

دانش آموزان ارائه می شود.

در هر نوبت ارائه تکلیف

فقط شماره ی آن ذکر

می شود و بچه ها از روی

شماره آن را انجام

می دهند.

برای درک بهتر دانش آموزان می توانید از آن ها بخواهید در هر ماهی که هستند نزدیک ترین مناسبت ملی یا مذهبی را پیدا کنند. سپس مراسم یا جشنی را در مدرسه تدارک ببینید و هر بخش از مراسم را به گروهی واگذار و تقسیم کار کنید. نکته ی دیگری که باید به دانش آموزان یاد بدهیم این است که کارها را طبق برنامه ی زمانی در تقویم یادداشت کنند (و این یک مهارت زندگی است). برای مثال، اگر قرار است برای هفته ی بعد کار عملی به کلاس بیاورند، آن کار را در تقویم یادداشت کنند یا اگر قرار است به سفر بروند، روزهای تعطیل را در تقویم ببینند و بعد برنامه ریزی کنند.

سخنرانی نه، مشارکت در فعالیت

با توجه به ماهیت درس مطالعات اجتماعی که آماده سازی دانش آموزان برای زندگی در اجتماع است، دانش آموز می بایست به طور ملموس با واقعیت ها روبه رو شود. به همین منظور، کلاس درس مطالعات نباید به روش سخنرانی و تأکید بر محفوظات باشد و آموزگاری که این درس را تدریس می کند نیز باید ذهن پویا و فعالی داشته باشد و دانش آموزان را به فعالیت های اجتماعی ترغیب و تشویق کند. درس تقویم نیز همانند سایر دروس مطالعات اجتماعی به کار عملی دانش آموز نیاز دارد. مراجعه به تقویم و پیدا کردن روزها و مناسبت ها و فهم تفاوت های ماه های سال از مهارت های زندگی روزمره است. مشارکت دانش آموزان در برگزاری مراسم و مناسبت ها در محله و مدرسه کمک بسیار بزرگی به درک مفهوم رویدادهای مهم تاریخی کشور خواهد کرد. همچنین نظم پذیری را به طور عملی به دانش آموز آموزش می دهیم و می گوئیم رمز موفقیت این است که کارها با برنامه ریزی دقیق و در زمان مشخصی انجام شوند. نکته ی مهم دیگر فهم علل تاریخی یک رویداد است. برای مثال، وقتی دانش آموزان عید مبعث را در تقویم پیدا می کنند، انگیزه ی خوبی برای اینکه درباره ی این رویداد تاریخی اطلاعاتی کسب کنند، به وجود می آید.

منابع

۱. فلاحیان، ناهید و نازیا ملک محمودی؛ کتاب معلم مطالعات اجتماعی پایه ی سوم دبستان، کد ۶۲، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ۱۳۹۲.
۲. فلاحیان، ناهید، محمدباقر آرام، مریم نادری، آمنه احمدی؛ روش آموزش مطالعات اجتماعی، کد ۶۰۰۰، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، ۱۳۹۱.
۳. صباد، محمدرضا؛ «تقویم هجری شمسی»، مجله ی نجوم، سال ۳، شماره ی ۱۱، مهر ۱۳۷۳.

یادگیری ما

فریبا رئیسی

انواع تکالیف

۱. کلمات جدید درس را همراه معنی آن‌ها بنویس.
۲. کلمه‌های مهم درس را بنویس. آن‌ها را به دوستت نشان بده و بین چه کلماتی را دوستت نوشته است که تو آن را ننوشته‌ای. آن‌ها را به نوشته‌هایت اضافه کن.
۳. کلماتی را که دارای یکی از این حروف هستند، بنویس. (ث، س، ص، ت، ط، ذ، ز، ض، ظ، ع، ه، غ، ق)
۴. کلمه‌های چهارنقطه‌ای درس را بنویس.
۵. درس را بدون نقطه بنویس.
۶. با کلمات مهم این درس جمله بساز.
۷. کلمه‌هایی را که هم‌خانواده دارند، از درس پیدا کن و بنویس.
۸. با کلمات جدید، درس جدیدی بساز و آن را برای دوستانت بخوان.
۹. از روی جمله‌هایی از درس که خوششت آمده است، یک بار بنویس و برای آن یک نقاشی بکش.
۱۰. با انتخاب ده کلمه از درس یک نقاشی بکش و متن آن را کنارش بنویس. احساس خود را هم بنویس.
۱۱. سی کلمه انتخاب کن و به جای آن شکلش را بکش.
۱۲. یک متن دیکته برای کلاس بنویس.
۱۳. یک گزارش از نحوه‌ی انجام تکالیفت بنویس و آن را در کلاس بخوان.
۱۴. یک متن خنده‌دار از درس بنویس.
۱۵. هرچه از واژه‌آموزی و نکته‌ی این درس فهمیدی، بنویس. برای آن دو سؤال طرح کن.
۱۶. ابتدای هر جمله را رنگی کن.
۱۷. درباره‌ی درس یک ضرب‌المثل بنویس.
۱۸. فرض کن تو نویسنده‌ی این کتاب هستی؛ این درس را چگونه تمام می‌کنی؟

۱۹. فرض کن تو نویسنده‌ی این کتاب هستی؛ این درس را چگونه شروع می‌کنی؟
۲۰. فرض کن تونویسنده‌ی این کتاب هستی؛ این درس را چگونه به دیگران یاد می‌دهی؟ از چه وسایلی برای تدریس استفاده می‌کنی؟
۲۱. اسم درس را عوض کن. پیشنهادهای خودت را بنویس (پنج پیشنهاد برای اسم درس).
۲۲. آیه‌ای از قرآن و یا حدیثی درباره‌ی این درس پیدا کن و بنویس.
۲۳. نشانه‌های آخر جمله را رنگی کن و به دلخواه زیر چند جمله را خط بکش.
۲۴. خلاصه‌ی درس امروز را بنویس.
۲۵. چند کلمه از درس پیدا کن و با مخالف آن‌ها جمله بساز.
۲۶. کلمه‌های دوقسمتی را از متن درس پیدا کن و بنویس.
۲۷. درس را بخوان و چند سؤال از متن آن بساز و جواب آن‌ها را بنویس.
۲۸. سی کلمه از درس پیدا کن و در هر جمله دوتا از آن‌ها را به کار ببر.
۲۹. پنج خط از درس را انتخاب کن. جمله‌های آن را در هم بریز و بنویس. سپس آن‌ها را به ترتیب و با شماره مشخص کن.
۳۰. از این درس چه مطالب مهمی آموختی؟ آن‌ها را بنویس.
۳۱. متن درس را بخوان و کلماتی را که معنای جمله را کامل می‌کنند، بنویس. (فعل)
۳۲. یک بند بنویس که در آن همه‌ی عبارت‌ها به زمان گذشته باشند.
۳۳. یک بند بنویس که در آن همه‌ی عبارت‌ها به زمان آینده باشند.
۳۴. زیر زمان‌ها را خط رنگی بکش.
۳۵. یک بند گفتاری را به نوشتاری تبدیل کن.
۳۶. درباره‌ی موضوع سلامتی دوبند بنویس.
۳۷. پنج جمله در زمان حال بنویس و آن‌ها را به زمان گذشته تبدیل کن.
۳۸. متن درس را بخوان و جمله‌هایی را که قهرمان داستان گفته است، بنویس.
۳۹. چه کلماتی را می‌شناسی که با «مند» ترکیب می‌شوند و کلمه‌ای جدید می‌سازند؟ آن‌ها را بنویس (از خانواده هم کمک بگیر).
۴۰. یک موضوع کلی انتخاب کن. آن را به موضوع‌های کوچک‌تر تقسیم‌بندی کن. (پنج مورد)
۴۱. جمله‌ی اصلی چهار درس از کتاب فارسی‌ات را بنویس. (جمله‌ی اول بند)
۴۲. اگر به اعضای بدن «ه» اضافه کنی، چه کلمات جدیدی می‌توانی بنویسی؟
۴۳. به چه کلمه‌هایی می‌توانی «سر» اضافه کنی و کلمات جدید بسازی؟
۴۴. به چه کلمه‌هایی می‌توانی «گاه» اضافه کنی و کلمه‌های جدید بسازی؟
۴۵. به چه کلمه‌هایی می‌توانی «کش» اضافه کنی و کلمات جدید بسازی؟
۴۶. به چه کلماتی می‌توانی «ات» اضافه کنی و کلمه‌های جدید بسازی؟
۴۷. بعضی از کلمه‌ها مثل هم خوانده می‌شوند ولی معنی آن‌ها با هم فرق می‌کند؛ آن‌ها را بنویس و با آن‌ها جمله بساز.
۴۸. درس را به کمک دوستانت بخوان و نمایش آن را در کلاس اجرا کن.
۴۹. کدام درس را می‌توانی به‌صورت پانتومیم (بدون صدا) برای دوستت اجرا کنی؟
۵۰. کدام یک از فیلم‌ها و یا کارتون‌هایی که دیده‌ای به موضوع درس امروز تو مربوط می‌شود؟ خلاصه‌ی آن را بنویس.
۵۱. متن درس را با رعایت لحن خواندن برای خانواده‌ات بخوان و امتیاز بگیر. نظر خانواده و نظر خودت را هم درباره‌ی خواندنت بنویس؛ چه احساسی داری؟